NATUUR-EN MILIEUVERENIGING

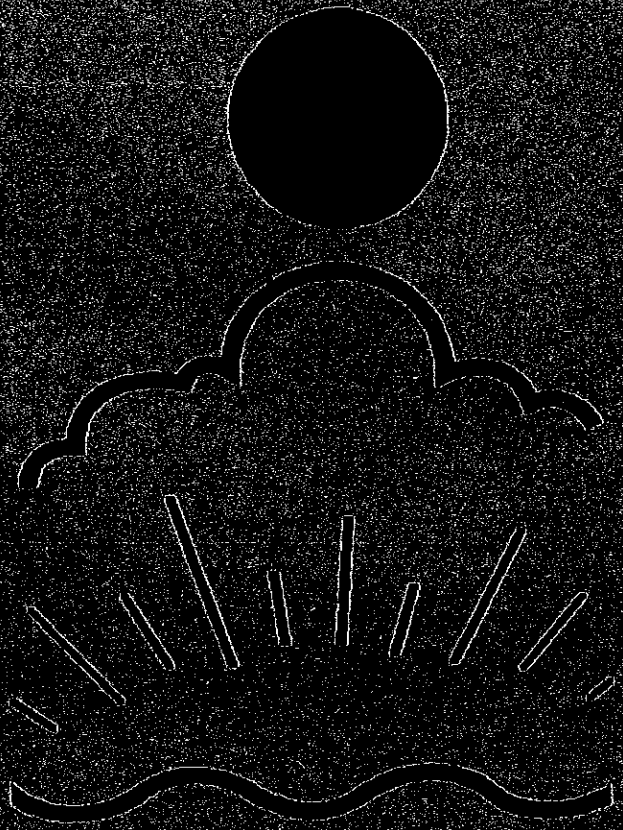

GEMEENTE HEUSDEN

"NATUURLIJK"

DECEMBER 2008

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING GEMEENTE HEUSDEN

p/a Secretariaat
Vennestraat 33
5151 CA DRUNEN

Contributie minimaal € 12,– per jaar.
Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging Gemeente Heusden,
Sweelinckstraat 100, 5151 PA Drunen.

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: George Rouhof
Newtonlaan 41
5252 CH Vlijmen tel. 073 5112022

Secretaris: Joke Rijk
Vennestraat 33
5151 CA Drunen tel. 0416 532524

Penningmeester: Frederik Vos
Sweelinckstraat 100
5151 PA Drunen tel. 0416 375891

Leden: Marian van der Linden - Botter
Marijnenlaan 14
5251 SC Vlijmen tel. 073 5117393

Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Cock de Moel - van Engelen
Dr. Schaepmanstraat 7
5151 CH Drunen tel. 0416-379128

Website: www.natuurenmilieuheusden.nl

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE

1.	Het bestuur	blz. 1
2.	Inhoudsopgave	blz. 2
3.	Voorwoord	blz. 3
4.	Kerstwandeling	blz. 4
5.	Programma-overzicht	blz. 5
6.	Lezing beheer Loonse en drunense duinen	blz. 8
7.	Www.verkniptlandschap.nl	blz. 9
8.	De Gorse Weide	blz. 11
9.	Libellen	blz. 14
10.	Ode aan een natuurliefhebber	blz. 16
11.	Website en nieuwe leden	blz. 17
12.	Wandeling PAX	blz. 18
13.	Een tijd van komen en een tijd van gaan	blz. 19
14.	Het groen-blauwe stimuleringskader	blz. 20
15.	De val van de bij	blz. 21
16.	Natuurwerkdag	blz. 22
17.	Planten inventariseren	blz. 23
18.	Waakvlam 2008-12-08	blz. 24
19.	Wekgroep Ruimtelijke Ordening	blz. 25
20.	Notulen ledenvergadering 27 oktober 2008	blz. 26
21.	Nota Volshuisvesting	blz. 30
22.	Inspraakreactie	blz. 32
23.	Adverteerders	blz. 34

Jaargang 26, 2008, nr. 4

Redactie:

Noor Peters, e-mailadres: peblauw@hetnet.nl of
Marian van der Linden,e-mailadres: marianvdlinden@home.nl
Wil Maaywee

Inleveren kopij volgende info voor **1 maart 2009 a.s.** op bovenstaand adres.

VOORWOORD

In het jaar 2008 heeft het bijhouden van de vele ontwikkelingen binnen onze gemeente en het goed adviseren van het bestuur veel energie gekost van met name onze leden van de RO-groep. Nog steeds vergt dit veel overleg, geduld en volharding.

Het afgelopen jaar stond in het bijzonder in het teken van de ruimtelijke invulling (o.a. Structuurvisie) van onze 'groene' gemeente. Van een gemeente mag je in het kader van 'goed bestuur' de noodzakelijke openheid verwachten toch hebben wij alle zeilen moeten bijzetten om onze stem te laten horen. Wij blijven alert op de ontwikkelingen met betrekking tot de vaststellingsprocedure van de structuurvisie.

Daarnaast hebben wij onze volle aandacht moeten geven aan een aantal door de gemeente verstrekte (milieu)vergunningen. Wij vinden het jammer dat wij hierbij niet in een vroegtijdig stadium betrokken zijn. Gelukkig hebben de verantwoordelijke medewerkers van de gemeente ons de nodige informatie verstrekt en zijn zij bereid onze inzichten mee te nemen bij de definitieve beschikkingen.

Verder hebben wij het afgelopen jaar met de gemeente een positieve wending kunnen geven aan het beheer en onderhoud van het gemeentelijk groen.

Wij zijn ingenomen met de presentatie van de duurzaamheidsagenda van de gemeente voor de komende jaren.

Zonder de vrijwillige inzet van onze leden kan onze vereniging niet goed functioneren. Het is daarom jammer dat twee van onze leden Cees van der Meijden en Hans Meulenbeld te kennen hebben gegeven op 1 januari 2009 te stoppen met het vrijwilligers werk voor de vereniging. Zij zijn beiden lid van onze RO-groep. Ik heb beiden leren kennen als leden met een enorm groot hart voor de natuur en milieu. Cees en Hans hebben veel en baanbrekend werk verricht voor onze vereniging waarvoor mijn dank. Ik zal hun deskundige inbreng missen maar respecteer hun genomen besluit.

Ik wens iedereen fijne feestdagen, een gezond en een natuur- en milieuvriendelijk 2009 toe.

George Rouhof,
voorzitter

TRADITIONELE KERSTWANDELING OP 2e KERSTDAG

Zoals ieder jaar met kerst, organiseert uw vereniging weer haar traditionele wandeling op 2de kerstdag.

Het is de bedoeling om een flinke wandeling in de Duinen te maken.
Noor en Herman Peters zijn dit jaar onze gidsen.
Zij zullen een mooie wandeling uitstippelen.

Deze tocht is voornamelijk bedoeld om lekker even in beweging te komen, uit te waaien en bij te praten.

In de lokale pers wordt hiervan geen aankondiging gedaan.
De wandeling is alleen bestemd voor onze leden, hun familie, vrienden en kennissen.

Ook bij 'slecht' weer gaat de wandeling door.
Denkt u aan stevige wandelschoenen en eventueel een verrekijker. Vooraf opgeven is niet nodig.

Datum	:	**vrijdag 26 december, 2de kerstdag**
Vertrektijd	:	**10.00 uur**
Vertrekplaats	:	café restaurant De Drie Linden in Giersbergen
Locatie	:	de Drunense Duinen
Duur	:	ongeveer 1,5 uur
Gidsen	:	Noor en Herman

Elk jaar is deze wandeling erg gezellig, er lopen meestal rond de 30 mensen mee.

NA AFLOOP DRINKEN WE SAMEN EEN KOP KOFFIE IN Café DRIE LINDEN – op rekening van de vereniging!

Wij hopen dat u ook mee wandelt.

de pr commissie en het bestuur

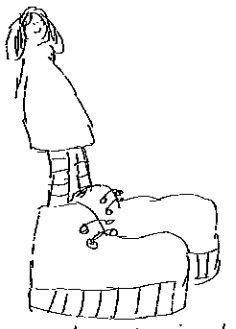

PROGRAMMA-OVERZICHT

LEDENVERGADERINGEN

De ledenvergaderingen vinden plaats in het d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46 in Drunen: ingang aan de voorkant, grote vergaderruimte, begane grond.
Tijdens de ledenvergaderingen wordt u op de hoogte gebracht van de actuele zaken die binnen onze vereniging spelen. Natuurlijk kunt u ook aandacht vragen voor onderwerpen die u belangrijk vindt.
Koffie en thee staan klaar.

datum : **maandag 19 januari 2009**
maandag 20 april (jaarvergadering)
maandag 12 oktober
aanvangstijd : 19.30 uur

Komt u ook? Wij stellen uw aanwezigheid zeer op prijs!
De ledenvergaderingen worden meestal rond 21.45 uur afgesloten.

KERSTWANDELING
datum : **vrijdag 26 december, 2de kerstdag**
aanvang : 10.00 uur
duur : 1,5 uur
gidsen : Noor en Herman Peters
locatie : Drunense duinen
verzamelen : de Drie Linden in Giersbergen

LEZING OVER HET BEHEER VAN
DE LOONSE EN DRUNENSE DUINEN
zie ook aparte aankondiging in Natuurlijk

datum : **donderdag 29 januari**
aanvang : 20.00 uur, zaal open vanaf 19.30 uur
spreker : Frans Kapteijns, boswachter van Natuurmonumenten
onderwerp : beheer van de Duinen
plaats : 't Patronaat, Nieuwkuijksestraat 106, Nieuwkuijk
voor wie : voor onze leden, hun huisgenoten en vrienden

WANDELING
datum : zondag 15 februari
aanvang : 10.00 uur
locatie : de Drunense duinen
verzamelen : de Drie Linden in Giersbergen
gids : Harrie Smits
duur : ongeveer 2 uur

WANDELING
zondag : zondag 15 maart
aanvang : 10.00 uur
locatie : Natuurpark, Drunen
verzamelen : Kanaalweg tegenover de zandafgraving
duur : ongeveer 2 uur
gids : Harrie Smits

Vooraf opgeven is niet nodig, aan deelname zijn geen kosten verbonden. Iedereen, ook niet leden, is van harte welkom. Denkt u aan stevige wandelschoenen.

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden, 1 maal per maand gehouden op donderdagavond.
data: 8 januari, 5 februari, 5 maart, 2 april, 7 mei, 4 juni, 3 september, 1 oktober, 5 november en 3 december
Heeft u een onderwerp dat u graag behandeld ziet worden in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris Joke Rijk of met een van de andere bestuursleden. De telefoonnummers vindt u voorin in Natuurlijk.

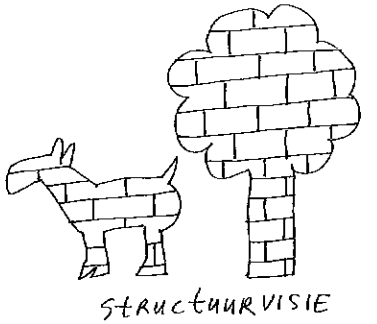

LANDSCHAPSBEHEER

Op onderstaande zaterdagochtend wordt er door de landschapsbeheergroep weer gewerkt in de natuur.
Ook u bent van harte welkom om de handen uit de mouwen te komen steken.

data : 3 januari, 7 februari, 7 maart, 4 april 2009
aanvang : 9.00 uur
eindtijdstip : 12.00 uur
verzamelen : Natuurpark, in de Baardwijkse Overlaat, aan de Kanaalweg in Drunen, dit is tegenover de zandafgraving/de recreatieplas

Materialen en handschoenen zijn aanwezig.
Voor koffie en koek wordt gezorgd.

Heeft u nog vragen over het landschapsbeheer dan kunt u contact opnemen met de coördinator Bert Tolboom, tel. 0416 376049.

KOPIJ NATUURLIJK

De uiterste datum voor het inleveren van kopij voor de volgende Natuurlijk is 1 maart: verschijningsdatum half maart 2009.
Heeft u een interessante bijdrage op het gebied van natuur en/of milieu en denkt u dat deze ook van belang is voor de lezers van Natuurlijk, mail dit dan naar de redactie:
Noor Peters, peblauw@hetnet.nl
of naar
Marian van der Linden marianvdlinden@home.nl

(Word, lettertype Arial,
lettergrootte 14 = 1
bladzijde in Natuurlijk)

LEZING OVER HET BEHEER VAN DE DUINEN

De Duinen zijn een landschapstype dat niet veel voorkomt in Nederland.
De zandverstuivingen zijn in een ver verleden ontstaan door overbegrazing en het plaggen van de heide.
Natuurmonumenten wil van de Loonse en Drunense Duinen weer een actief stuifzandgebied maken, waar wind en zand vrij spel hebben.
Daarom is er nieuw beleid ontwikkeld: het stuifzandherstelplan.

Frans Kapteijns - boswachter bij Natuurmonumenten van o.a. de Loonse en Drunense Duinen - zal uitgebreid vertellen over dit nieuwe beleid en meer in het algemeen over het stuifzandbeheer, het bosbeheer en het heidebeheer van de Duinen.
Hij maakt bij zijn verhaal gebruik van een schitterende powerpointpresentatie van dit unieke gebied.

datum : **donderdag 29 januari 2009**

tijdstip : 20.00 uur (zaal open vanaf 19.30 uur)
plaats : in het Patronaatsgebouw, Nieuwkuijksestraat 106, in Nieuwkuijk
voor wie : voor leden van de vereniging en hun gezinsleden

Frans heeft veel kennis over dit gebied en kan boeiend vertellen over de beheerplannen en toekomst van onze 'achtertuin'. Komt u ook?

WWW.VERKNIPTLANDSCHAP.NL

Campagne 'Verknipt landschap' gestart

Het leven is goed in het Brabantse land!
Gaat het ook goed met het Brabantse land?

De campagne 'Verknipt landschap' is gestart. Deze campagne van alle provinciale Milieufederaties richt zich op iedereen die zich zorgen maakt over ons Nederlandse landschap en wil laten zien waar hij/zij zich aan stoort in het landschap. Concrete meldingen worden verzameld op www.verkniptlandschap.nl. De milieufederaties gebruiken deze meldingen om concrete oplossingen voor een mooier landschap in beeld te brengen. Het is tijd voor oplossingen voor de verrommeling!

Noord-Brabant in ontwikkeling
Noord-Brabant kenmerkte zich vroeger als provincie met veel schrale zandgronden, doorsneden door laaglandbeken, en in het westen het klei-/poldergebied. Het nederzettingenpatroon was daarop aangepast: kleinschalig en verspreid. Alleen steden als 's-Hertogenbosch en Breda hadden een groot beïnvloedingsgebied.
Met de industriële revolutie in de 19e eeuw veranderde er veel. Fabrieken verschenen in dorpen en steden, en steden als Tilburg en Eindhoven groeiden als kool. Alles werd grootschaliger. In feite gaat deze ontwikkeling nog steeds voort: steeds meer natuur en landschap wordt opgeofferd voor industrie, wegen, winkels (retail) en woningbouw. Zelfs de landbouw doet mee aan de schaalvergroting: van ruilverkavelingen naar megastallen. Er komen ook steeds nieuwe bouwwerken bij, zoals kassen, telefoon- en lichtmasten. De druk op de ruimte wordt steeds groter.

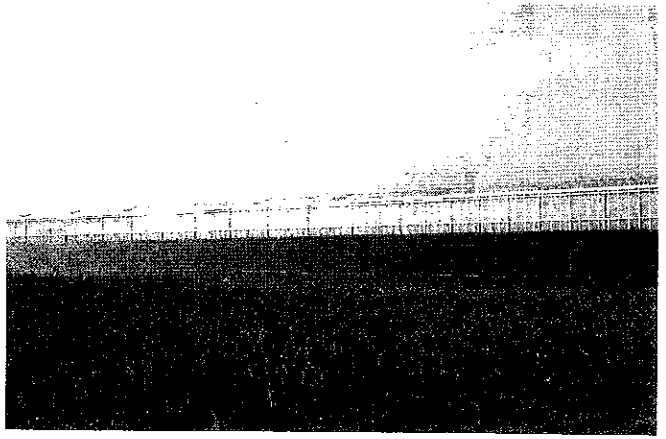

Moeten we dan helemaal ophouden met bouwen? Nee, Noord-Brabant is in ontwikkeling. Er wordt gebouwd, gewerkt en geleefd.
Tijden veranderen en dus verandert het landschap onvermijdelijk mee.

Maar hoe we het invullen maakt veel uit. Nieuwe aantastingen voorkomen en bestaande verrommeling aanpakken, dat is waar de Brabantse Milieufederatie zich sterk voor maakt. Daarvoor willen we in beeld krijgen waaraan mensen zich het meeste storen: welke verrommeling, in welke landschappen. Daar is het meldpunt voor in het leven geroepen.

Meldpunt
Daarom aan alle Brabanders de vraag: Waar gaat het niet goed in ons Brabantse landschap? Waar stoort u zich aan? En waarom stoort u zich hieraan? Wordt er misschien teveel gebouwd? Is er te weinig groen? Of vindt u dat ene hoge ding op de verkeerde plek staan? U kunt via www.verkniptlandschap.nl melden en laten zien waar u zich aan stoort.
Het meldpunt blijft open tot eind 2008. De meldingen worden per provincie verzameld. In één oogopslag kan dus gezien worden wat in welke provincie als verrommeling ervaren wordt. Ook kan er gereageerd worden op de meldingen. De Provinciale Milieufederaties gaan al deze informatie inventariseren in samenspraak met andere experts.

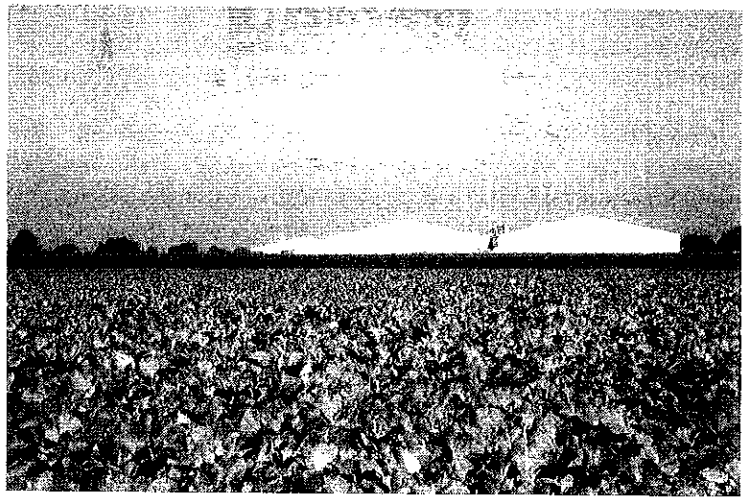

DE GORSE WEIDE

Duizenden jaren meanderde de Maas door het gebied van de huidige gemeente Heusden, grind, zand en klei met zich meevoerend. Afhankelijk van de stroomsnelheid, werd er grind, zand of klei afgezet. Langs de rivier bezonk het zwaardere zand en daar ontstonden stroomruggen en oeverwallen. Bij lage waterstanden in droge tijden waaide er zand uit de rivierbedding en werden er zandwallen gevormd. Bij hoge waterstanden overstroomde de rivier en als dit water dan in lager gelegen gebieden tot stilstand kwam, bezonken de lichtere kleideeltjes. Daar ontstonden de zware komkleigronden, zoals o.a. in de Hooibroeken. Als de rivierbedding dichtslibde, zocht het water een andere uitweg en verlegde de rivier zijn loop. Zo meanderde de Maas in de loop der eeuwen vrijwel door het hele gebied van de gemeente Heusden. Op de zandige oeverwallen langs de Oude Maas ontstonden in de middeleeuwen de dorpen: Doeveren, Heesbeen, Oud-Heusden, Herpt en Hedikhuizen. Van hieruit werd het moerassige gebied tussen het Oude Maasje en de Drunense Duinen geleidelijk ontgonnen. Op een opgestoven zandwal – nu de Langstraat geheten – ontstonden na ontginning van het gebied de dorpen: Vlijmen, Haarsteeg, Nieuwkuijk, Drunen en Elshout.

Ten noorden van het dorp Elshout slibde een gebied aan dat nog altijd in agrarisch gebruik is en dat wordt aangeduid met de naam: De Gorse Weide. Gors is de naam die van oudsher wordt gegeven aan aangeslibd land, dat bij een gewone overstroming niet meer onder water loopt. Nog altijd is te zien hoe dit gebied als één blok tussen de Hooibroeksesteeg, de Zeedijk, het dorpslint van Elshout en de Heusdenseweg is ontgonnen. Door een ontginningsblok liepen een groot aantal sloten met daartussen smalle stroken land. Een dergelijk landschap wordt een slagenlandschap genoemd.
De Gorse Weide bestaat uit zandgrond, die richting Hooibroeken in toenemende mate overslibd is met rivierklei. De Gorse Weide vormt dus een overgangsgebied van zandgrond via zavel en lichte klei naar de zware komklei van de Hooibroeken. Je kunt dus wel zeggen, dat dit gebied bodemkundig en cultuurhistorisch gezien een bijzonder gebied is.

Voor mij vormt dit gebied, vooral in het voorjaar, één van mijn favoriete gebiedjes, waar ik nog kan genieten van de natuur. Het is een landschap, waarin ik mij nog thuis kan voelen en dat tot mijn verbeelding spreekt.
De natuurminnaar en veldbioloog Jac. P. Thijsse (1865-1945) heeft in zijn boeken de bloemrijke hooilanden beschreven, zoals die er omstreeks 1900 hebben uitgezien, toen er nog volop natuur in Nederland was. Hij beschrijft het natte weiland in de lente dat geel ziet van de dotterbloemen. Hoog in de lucht zingen de leeuweriken, een half dozijn tegelijk.

Op de zwarte slootbagger ziet hij gele en witte kwikstaartjes. In het voorjaar hangt er een soort paarse sluier over het weiland. Het zijn de pinksterbloemen. Daarna verschijnen de gele paardebloemen. Vervolgens schieten de voorjaarsgrassen op. Allereerst de hoge vossestaarten. Dan verschijnen de koekoeksbloemen en moerasorchideeën. Tenslotte de gele boterbloemen en de rode zuring. Tussen de bloemen en het gras liggen de nesten met jonge vogels van de leeuweriken, piepers, kwikstaartjes, patrijzen, grutto's, tureluurs, kemphanen, kieviten en wulpen. Het is wel duidelijk dat de natuur inmiddels enorm is verarmd. Als ik echter nog enigszins wil beleven hoe zo'n natuurlijk hooiland eruit gezien moet hebben, wandel ik door de Hooibroeksesteeg met aan de ene kant de Gorse Weide en aan de andere kant de weilanden van de Hooibroeken.
In april kun je hier langs de slootkanten, waar kwelwater opwelt, nog altijd dotterbloemen zien en de roep van de kievit en de wulp zijn er nog te horen. In de weilanden staan nog pinksterbloemen (kievitsbloemen) en vossestaarten (het eerste gras dat in de lente bloeit).
Tijdens een mooie wandeling in mei zag ik in dit gebied enkele hazen, een koppel patrijzen en een aantal kieviten. Ook minstens drie koppels wulpen. De prachtige roep van de wulp klinkt mij altijd als muziek in de oren. De boerenzwaluwen scheerden over de weilanden. Ik hoorde er ook de roep van de fazant, de koekoek en de wielewaal in de Hooibroeken. Verder zag ik - dat is altijd ontroerend - nog enkele jonge kievitjes lopen en een zorgzaam wulpenechtpaar met een jong wulpje! Dan zie je hoe belangrijk deze gebieden voor deze dieren nog zijn. Je ziet ook, dat ondanks de intensieve agrarische activiteiten er toch nog jongen worden grootgebracht. Ook hoe belangrijk voor de jonge dieren de wat bredere met grassen en kruiden begroeide randen zijn, waar ze zich kunnen verschuilen. Fantastisch om te zien hoe een aantal kieviten elkaar te hulp schoot om een reiger die te dicht bij de jongen kwam te verdrijven. De begroeiing in de sloot langs de Hooibroeksesteeg is ook bijzonder interessant: o.a. valeriaan, gele plomp, waterlelie, gele gentiaan, zwanebloem, fonteinkruiden, waterranonkel, grote boterbloem, pijlkruid, waterweegbree, moerasvergeet-mij-nietje. Eén sloot tussen de Gorse Weide(weg) en het dorp Elshout stond in juni zelfs vol met mooie, bloeiende, paarse zwanebloemen!
Trouwens ook in het agrarisch gebied ten noorden van Haarsteeg, dat eveneens overgaat van zand naar zware klei in het Herptsche Veld, telde ik tijdens een andere wandeling in mei op ieder perceel wel een paar kieviten. Ik kwam tot een aantal van 50! Ook de tegenwoordig zeldzame veldleeuwerik hoorde ik er nog kwinkeleren en verder zag ik een gele kwikstaart en twee koppels scholeksters en een koppel wulpen.
Je zou wel hopen, dat de boeren die dit land bewerken ook wat meer oog hadden voor al deze medebewoners van dit mooie gebied.

Misschien zouden ze dan ook wat bredere, begroeide bermen laten groeien, waar de jongen zich kunnen verschuilen voor de vos, de kraaien en de reiger en ook tijdens het bewerken van het land met wat meer aandacht uitzien naar gealarmeerde vogels met eieren of jongen, zodat deze de kans krijgen om te overleven. Ik weet niet of de huidige boeren het boek nog bezitten, dat uitgegeven is in het kader van de ruilverkaveling in de zestiger jaren van de vorige eeuw, genaamd "Agrarische Reconstructie v.d. Oostelijke Langstraat en het Bovenland van Heusden" (1959). Ze zouden zich verbazen om te lezen, dat behalve het samenvoegen van verspreid gelegen percelen tot een of meer grotere kavels, volgens Ir. J.L. Siepman ook één van de doelstellingen was: "het aanbrengen van beplanting om zo mogelijk het landschap aantrekkelijker te maken. De aanblik van een schoon landschap zal zonder twijfel stimulerend werken op de arbeidsvreugde." Langs de sloten in het slagenlandschap stond in het verleden vaak elzehout (Elshout!), zoals nu nog te zien is in het slagenlandschapje langs de Haarsteege Wiel.

Het buitengebied van de gemeente Heusden omvat gelukkig nog meer dan alleen de aanwezige en door iedereen erkende natuurgebieden. Het is belangrijk om goed te beseffen dat voor de biodiversiteit in de gemeente Heusden ook het buitengebied buiten de natuurgebieden van groot belang is. Een aantal dieren en planten hebben akkerland en weiland als leefgebied nodig. Juist deze dieren die behoren bij deze leefgebieden zitten helemaal in de knel door te intensieve agrarische activiteiten, maar ook doordat steeds meer gebieden worden onttrokken aan de agrarische sector voor woningbouw, infrastructuur, glastuinbouw en de aanleg van bedrijventerreinen. Hopelijk blijft dit nog mooie, open gebied ten noorden van Elshout (en Haarsteeg) dat op de plankaarten van het Streekplan wordt gekwalificeerd als 'Groene Hoofdstructuur Landbouw: leefgebied kwetsbare soorten' behouden voor de toekomstige generaties die – daarvan ben ik overtuigd – met meer aandacht en gevoel naar het landschap en de natuur zullen kijken!

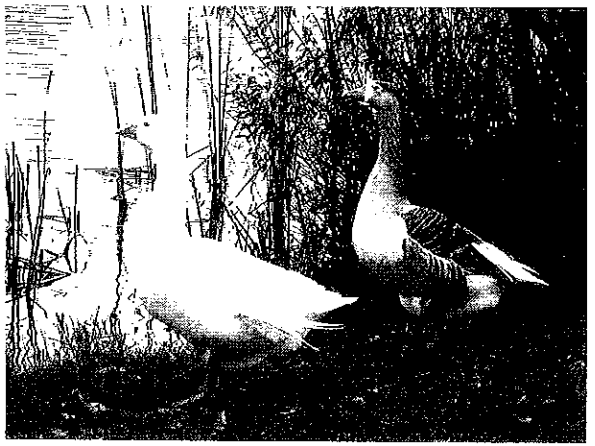

Cees van der Meijden

LIBELLEN

In het bijna afgelopen jaar (2008) heb ik weer en nu voor de derde keer ten behoeve van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie een algemene route gelopen in de Baardwijkse Overlaat. In onderstaand overzicht staan de waargenomen libellen en juffers met hun aantallen vermeld. Het aantal waargenomen soorten is toegenomen. Ondanks dat er van sommige soorten slechts enkele (dwaal)exemplaren zijn waargenomen komt het totale aantal soorten in 2008 op 24.

Nog niet eerder waargenomen soorten in de Baardwijkse Overlaat zijn:
Kleine roodoogjuffer, gewone pantserjuffer en vroege glazenmaker.
De bruine korenbout en de koraaljuffer, vrij zeldzame soorten, werden dit jaar helaas niet waargenomen.

Jaaroverzicht libellen Baardwijkse Overlaat

Jaar	2006	2007	2008
Azuurwaterjuffer	54	185	146
Lantaarntje	47	96	104
Grote roodoogjuffer	22	110	48
Kleine roodoogjuffer	0	0	6
Blauwe breedscheenjuffer	7	35	56
Houtpantserjuffer	7	3	7
Variabele waterjuffer	6	5	8
Vuurjuffer	5	15	41
Koraaljuffer	0	2	0
Watersnuffel	0	1	3
Gewone pantserjuffer	0	0	3
Bloedrode heidelibel	99	117	99
Gewone oeverlibel	42	7	13
Viervlek	22	21	51
Smaragdlibel	20	22	39
Bruine glazenmaker	16	10	16
Bruinrode heidelibel	0	11	11
Paardenbijter	6	10	23
Grote Keizerlibel	3	1	2
Blauwe glazenmaker	3	2	2

Platbuik	1	6	4
Bruine Korenbout	1	0	0
Steenrode heidelibel	1	5	3
Zwervende heidelibel	0	7	7
Glassnijder	0	1	12
Vroege Glazenmaker	0	0	2
Aantal waargenomen soorten	18	22	24

Naast de hierboven vermelde soorten in de Baardwijkse Overlaat heb ik binnen de gemeente grenzen van de Gemeente Heusden nog de volgende bijzondere soorten waargenomen.

Weidebeekjuffer	In wetering nabij voetbalveld van RKDVC en Bossche sloot
Kleine roodoogjuffer	In wetering nabij voetbalveld van RKDVC
Bruine Korenbout	Haarsteegse Wiel
Vroege glazenmaker	Elshoutse Wielen
Zwarte Heidelibel	Hooibroeken

Van sommige soorten zijn slechts enkele (dwaal)gasten waargenomen. Het totale aantal waargenomen libellen en juffers binnen de Gemeente Heusden komt hiermee op 28 soorten. Eventuele waarnemingen van lezers verzoek ik om deze door te geven, liefst met datum en vindplaats, via telefoonnummer 073-5111596.

Rien Melis
Vlijmen

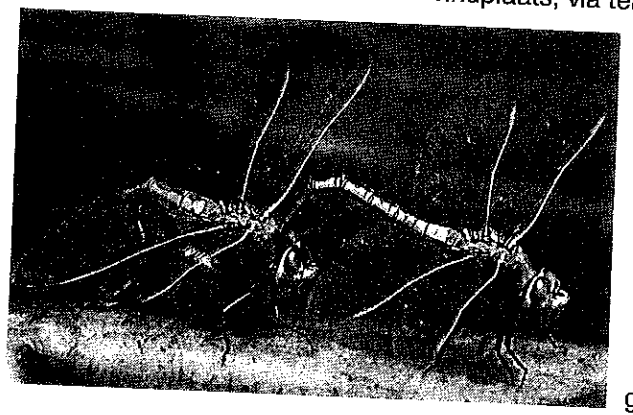

glazenmakers

ODE AAN EEN NATUURLIEFHEBBER

Hij is reeds bejaard, grijs en klein
maar wil wel graag op Giersbergen zijn
André vertelt u met liefde en plezier
over de groene specht en de mier
Hij komt bijna dagelijks op de fiets
want moeder natuur dat doet 'm iets
Hij houdt van de vogels en hun nest
maar niet van akkers zwaar bemest
Hij voert de vogels, eekhoorn en bonte specht
en heeft al vaak iets voor ze neergelegd
Hij bewondert de kikkers, planten en hagedissen
en de ijsvogel die weer zit te vissen
Hij houdt niet van maïs en saaie grassen
maar meer van kruiden en gravende dassen
Hij steekt ook de handen uit de mouwen
om verloren natuur weer wat op te bouwen
Hij zaagt, kapt en heeft geplagd
en zodoende weer wat hei teruggebracht
En het zijn zeker geen loze kreten,
hij laat de koolmees uit uw hand eten

Piet Smeekens

noot van de redactie:
Piet is lid van onze vereniging. Zoals de meesten van u wel weten heeft hij aan de Duinweg in Drunen, in een waar zelfgeschapen natuurparadijsje, een bosbessenkwekerij.
In dit gedicht heeft Piet het over André van Drunen die ook lid is van onze vereniging.

WEBSITE EN NIEUWE LEDEN

Website Natuur-en Milieuvereniging gemeente Heusden

Sinds enige tijd houd ik de website van onze vereniging bij en ik doe dit nog steeds met heel veel plezier.
Van het bestuur krijg ik regelmatig foto's en artikelen aangeleverd om op de site te zetten.
Bij deze wil ik iedereen vragen als ze mooie foto's hebben of iets te vertellen hebben wat ze graag op de site willen zien, stuur ze dan door naar mij.
De site heeft een aparte pagina voor **foto's**, de pagina **nieuws** geeft het laatste nieuws aan en oudere artikelen zijn op de pagina **archief** te vinden.
Zo zijn er heel veel internetlinken over zaken die de natuur aangaan. Deze pagina staat onder het kopje **links**.
Dus ga allemaal eens naar http://www.natuurenmilieuheusden.nl/ en blader eens rustig door de site heen.
Als er mensen zijn die ideeën hebben mail ze gerust door. Dit mag naar mij, maar natuurlijk ook naar Marian of Noor

René Biekens
biekens@home.nl

NIEUWE LEDEN

We heten de volgende leden van harte welkom en hopen hen een keer te ontmoeten bij een van onze activiteiten.

H. van Dun uit Heusden en
M. Haasakker uit Drunen

WANDELING PAX

...veel mensen kennen de mooie , rode, ijzeren poort die langs de weg van Elshout naar Heusden staat.
Een beetje geheimzinnig staat hij daar; waar zou het laantje daarachter naartoe leiden?

Zaterdag 20 september verzamelden zich een 25 mensen bij die poort om van Bart Portzgen, de beheerder van Brabants Landschap, meer uitleg te krijgen.
Het was een heerlijke, frisse herfstdag en Bart bleek een goed verteller.

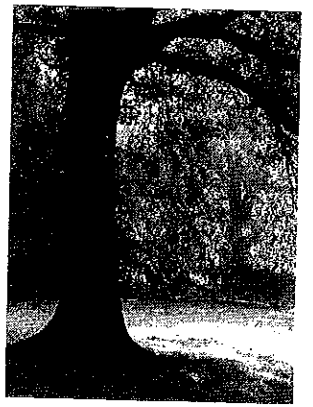

Het gebied van 31 ha is een voormalige eendenkooi . Nu echter niet meer als zodanig in gebruik. De mens is voor zijn levensonderhoud niet meer afhankelijk van de vangst van eenden en het is een zeer kostbare en tijdrovende zaak de vier pijpen in goede staat te houden!
Brabants Landschap onderhoudt één pijp enigszins om de historie levend te houden.
Om de eendenkooi liggen een paar weilanden, vanwaar enkele roodbonte koeien ons lodderig gadesloegen. Wat doet zo'n clubje mensen nou toch hier??

Zij genieten van de omgeving: een prachtige populierenlaan met de speelse springbalsemien. De tjiftaf en de lach van de groene specht doen het gesprek verstommen. Een paar elegante reeën rennen het bos verder in.

Jammer dat de weg dichtbij is..

Het was een mooie wandeling.
En als u er ook van wilt genieten: vanaf het hek gewoon de paaltjesroute volgen.
Veel plezier!

Noor Peters-van Dijk

EEN TIJD VAN KOMEN EN EEN TIJD VAN GAAN

Zo luidde de titel van een mail die 14 november aan het bestuur werd gestuurd.....

" Er is een tijd van komen en een tijd van gaan!
Het is met gemengde gevoelens, maar toch zegt mijn gevoel dat de tijd gekomen is, dat ik mijn werkzaamheden voor de Natuur- en Milieuvereniging moet beëindigen.
Ongeveer een jaar geleden heb ik al aangegeven dat ik mijn werkzaamheden voor de vereniging wilde minderen.
In de praktijk is dat moeilijk te realiseren.
Er is zoveel te doen met betrekkelijk weinig mensen.
Echter inmiddels is er een bekwame werkgroep Ruimtelijke Ordening onder leiding van een nieuwe voorzitter.
Dus wat dat betreft kan ik rustig vertrekken.
.....
Ik stop per 1 januari 2009 met al mijn werkzaamheden voor de Natuur- en Milieuvereniging. Alsof ik er in dienst ben!
Een zeer belangrijke rol speelt het feit, dat ik inmiddels 74 jaar ben, hard op weg naar de 75.
De tijd die mij nog gegeven is – Deo volente – wil ik mij graag wat meer oriënteren op dat wat mij persoonlijk interesseert en aantrekt.

Ik heb mij met liefde en plezier proberen in te zetten voor mijn leefomgeving. Het is een soort wisselwerking. Jij zet je in voor je leefomgeving: landschap, natuur en milieu in een cultuurhistorische context. En deze inzet werkt weer aan jouw persoonlijke ontwikkeling en verrijking.
Er is echter zoals ik al zei: een tijd van komen en gaan!"

U begrijpt waarschijnlijk wel dat deze woorden geschreven zijn door Cees van der Meijden.

Het bestuur respecteert natuurlijk zijn beslissing maar zal Cees zeker ontzettend gaan missen! Zijn inzet en betrokkenheid waren altijd bijzonder groot. Geheel belangeloos, heeft hij zich week in week uit en dat jaren lang ingezet voor onze vereniging. Wat Cees voor de natuur, het landschap en de cultuurhistorie in onze gemeente heeft betekend is van onschatbare waarde.
Cees: heel hartelijk dank voor je bijdrage. Een klein afscheidsfeestje ligt nog in het verschiet!

HET GROEN – BLAUWE STIMULERINGSKADER

Het landschap in Brabant is vandaag de dag een uniek en divers geheel!

Een geheel dat niet tot stand zou zijn gekomen zonder de inzet van de boer, zijn wijze van ondernemen heeft onmiskenbaar zijn stempel gedrukt op het landschap. Door landschapsbeheer in zijn bedrijfsvoering een plaats te geven kan de boer een nieuwe dimensie toevoegen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Begin oktober heb ik onze vereniging vertegenwoordigd in de lokale werkgroep Heusden Groen – Blauwe Diensten.
In deze werkgroep zijn verder o.a. vertegenwoordigd: de gemeente, de ZLTO, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de Heemkundekring en het Waterschap.

Het doel is kleinschalige landschapselementen opnieuw aan te leggen op agrarisch gebied.

Het bureau Preadium heeft er voor gekozen voorlopig de natte ecologische verbindingszone, vallend onder de waterschappen , als hoofdaders op de kaart te zetten.
De natte ecologische verbindingszone moet als een kralensnoer gebieden verbinden waarin soorten leven die natte en vochtige omstandigheden nodig hebben. Zoals amfibieën(kamsalamander en groene kikker), dagvlinders en libellen. Ook ruigte- en struweelvogels en kleine zoogdieren kunnen profiteren van deze verbinding.
De corridor beslaat een landschap met veel poelen , houtwallen loofbosjes en overgangen naar weiland.
Het nat kralensnoer is opgebouwd uit een corridor met stapstenen die meestal langs een waterloop of beek is gelegen. De bouwstenen zijn poel, moeras, grasland,struweel en bos.
De minimale breedte is 10 meter met daarin een mozaïek van (vochtig) grasland,struweel en natuurvriendelijke oevers. De stapstenen liggen maximaal 300 tot 400 meter uit elkaar en hebben een minimale grote van 0,5 tot 1,5 hectare bestaande uit poelen,vochtig grasland, struweel en bos.
Na verwerking van de opmerkingen van de lokale werkgroep Heusden is nog een kleine aanpassing doorgevoerd in het kader van afstemming met de buurgemeenten.

Voor verdere informatie is de begeleidingsmap te verkrijgen op het secretariaat.

Fons van Dijk

DE VAL VAN DE BIJ (EN ONZE PAPRIKA)

...was de kop van een artikel in de Volkskrant op 22 november 2008.

Het gaat slecht met de honingbij.
Voor de fruit- en groenteteelt kan dat ingrijpende gevolgen hebben.
Als de honingbij verdwijnt sleurt zij de paprika, courgette, aubergine, aardbei, blauwe bosbes en aalbes in haar val mee.

De bij zorgt namelijk voor de bestuiving van deze groenten en vruchten. Als zij nectar uit de bloem haalt, neemt zij en passant wat stuifmeel mee, dat zij afzet op een volgende plant. Zo vindt de bevruchting plaats.

De dreigende teloorgang van de honingbij heeft internationale proporties aangenomen. Het is een Europees probleem.
Daarom besloot het Europees Parlement deze week dat er meer geld moet komen voor onderzoek.

Een niet onbelangrijke oorzaak van de neergang van de honingbij is de verarming van bloeiende planten op het platteland, zegt dr. Tjeerd Blacquière , bijenexpert van Wageningen Universiteit en Research.
"Als de bestuiving wegvalt wordt ons voedselpakket niet alleen kleiner, maar vallen ook veel vitaminen weg. Wat overblijft zijn knolgewassen en granen, het eten uit de Middeleeuwen", zegt de bijenexpert.

Al in 2006 werd geconstateerd dat planten die voor hun bestuiving afhankelijk zijn van bijen , in Nederland en Engeland harder achteruit gaan dan planten waarvoor de wind de bestuiving verzorgt.
De bonte bermen rond akkers zijn weg. Na 10 juli is er op de arme zandgronden weinig bloeiends meer te vinden. Voor de bijen is er dan een maand lang niks te halen, totdat de hei weer in bloei staat.
De bijenlarven beginnen hun leven daardoor in een slechte conditie. Zij krijgen minder eiwitten binnen, zijn minder vitaal en daardoor vatbaarder voor ziekten.....
Misschien brengt de subsidie op bloeiende akkerranden uitkomst.
Dan verschijnen ook de honingbijen weer bij bosjes.

Aldus de Volkskrant!

NATUURWERKDAG 2008

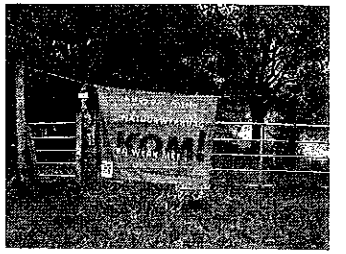

De handen uit de mouwen voor natuur en landschap!

Iedere eerste zaterdag van november vindt de landelijke Natuurwerkdag plaats.
Nu al voor de zevende keer.

Op ruim 300 plaatsen konden burgers zich aanmelden om mee te helpen een stukje natuur op te knappen. En duizenden mensen deden dat ook!
Onze vereniging was één van de 36 organisaties uit Noord Brabant die meededen.

Om 9 uur moest men zich verzamelen bij de brug over het kanaal bij de Overlaatweg. Een grote vlag maakte duidelijk waar je moest zijn.
Met het Waterschap was afgesproken dat er flink gesnoeid zou worden op de dijk om de onderbegroeiing meer licht en lucht te geven.
De takken zouden opgestapeld worden als schuilplaats voor kleine dieren.

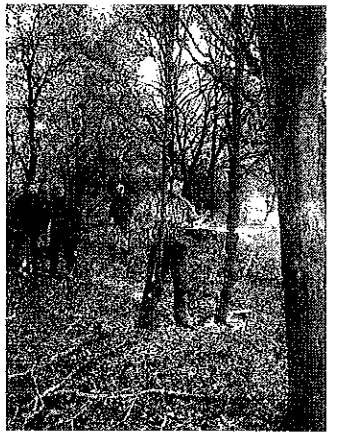

Vroeg in de ochtend leek de regen spelbreker te worden, maar gelukkig bleef het later droog.
Toen ik om 11 uur een kijkje ging nemen was de koffiepauze – met lekkere appelflappen - al achter de rug en waren de 22 mannen en vrouwen al weer actief bezig.
Fons hanteerde de elektrische zaag, anderen sleepten o.l.v. Joost de takken en flinke stukken hout weg. Er werd hard doorgewerkt!
Ruim 500 meter is die ochtend onder handen genomen.

Je voelt je lui als je daar met een fototoestel staat... maar het enthousiasme is wel een stimulans om volgend jaar mezelf ook op te geven. Dan zal het volgende deel van de dijk een beurt krijgen.

Noor Peters – van Dijk

PLANTEN INVENTARISEREN

Planten inventariseren...iets voor u??!

Al 25 jaar is er een werkgroep actief bezig met het inventariseren van wat er groeit en bloeit in onze eigen omgeving.
Zij noteren deze gegevens in zogenaamde kilometerhokken om aan de hand van deze gegevens een beeld te krijgen van wat er is en was...

Theo en Mia Boonmann en Piet de Bont zijn hier de kartrekkers van.

Iedereen is van harte welkom eens mee te lopen en te genieten van hun kennis op dit gebied.
Wellicht krijgt u zin ook actief te worden!

In 2009 zijn ze op de volgende data in het veld te vinden:

- zaterdag 7 februari om 13.30 uur
- zaterdag 7 maart om 13.30 uur
- zaterdag 4 april om 9.30 uur
- zaterdag 2 mei om 9.30 uur
- maandag 8 juni om 19.00 uur
- maandag 6 juli om 19.00 uur
- maandag 3 augustus om 19.00 uur
- zaterdag 5 september om 9.30 uur
- zaterdag 3 oktober om 9.30 uur
- zaterdag 7 november om 13.30 uur

Als u tevoren met Theo belt , hoort u op welke plek ze die keer gaan lopen: 0416 376378

Floron

TELMEE.NL

WAAKVLAM 2008

De Waakvlam is bedoeld voor leden van de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden die zich inzetten voor de natuur en/of het milieu van onze gemeente.

Al een hele rij leden kregen de Waakvlam uitgereikt.
Het is de bedoeling dat ieder op zijn beurt een nieuwe winnaar uitkiest.

1997: Joost van Balkom
1998: Piet de Bont
1999: Cock de Moel – van Engelen
2000: Wil Maaywee
2001: Marian van der Linden – Botter
2002: Jan de Moel
2003: Cees van der Meyden
2004: Albert Hoevenaars
2005: Cees van Delft
2006: Freerk Vos
2007: Noor Peters – van Dijk

Deze keer viel de eer te beurt aan **Theo Boonmann**!

Theo is al 26 jaar zéér actief op het terrein van de planteninventarisaties. Regelmatig trekt hij erop uit. Altijd begeleid door zijn vrouw Mia. En vaak ook met Piet de Bont.

Samen bezitten zij een onvoorstelbare kennis van wat groeit en bloeit in ons buitengebied.

Wat zij inventariseren wordt genoteerd in zogenaamde kilometerhokken en opgeslagen op de computer. Zodat – indien nodig – er gebruik van gemaakt kan worden.

Theo hoopt nog lang door te kunnen gaan met zijn inventarisaties. Maar nieuwe leden bij de werkgroep zijn van harte welkom!

Theo en Mia: dank voor jullie inspanningen!

WERKGROEP RUIMTELIJKE ORDENING

De samenstelling van de werkgroep ondergaat enkele wijzigingen.
Per oktober is Herman Peters lid geworden.
Daarna hebben twee leden aangekondigd met ingang van 1 januari 2009 met hun activiteiten voor de werkgroep te stoppen:
Cees van der Meijden en Hans Meulenbelt.

Cees zegt er zelf het volgende van: "De jaren beginnen te tellen. Het is met gemengde gevoelens, maar toch zegt mijn gevoel dat de tijd gekomen is, dat ik mijn werkzaamheden voor de Natuur- en Milieuvereniging moet beëindigen."
We zullen de beslissing van Cees moeten respecteren, maar eigenlijk past hier slechts één woord: nonsens. Immers, aan de inzet van Cees afgemeten hebben we met een 'angry young man' te maken, die zich met tomeloze ijver inspant voor een groene gemeente Heusden.
Hans had al eerder aangekondigd dat hij zou vertrekken als de werkgroep een geslaagde doorstart zou hebben gemaakt.
De overblijvende werkgroepleden zien beiden niet graag vertrekken, maar hebben hier helaas niet in te beslissen.

Inhoudelijk gezien blijven een drietal onderwerpen op de rol staan, de structuurvisie van de gemeente en direct daarmee samenhangend de A59 en het Land van Ooit.

In de structuurvisie springt de zoeklocatie voor een enorme uitbreiding van glastuinbouw noordelijk van Elshout en/of Haarsteeg in het oog. Het standpunt van de NMV hierover behoeft geen verdere toelichting. In de pers en op info-avonden van diverse politieke partijen is dit standpunt 'luid en duidelijk' naar voren gebracht.
Daarnaast is de NMV het niet eens met de opvangtaak die de gemeente in de structuurvisie op zich neemt wat betreft de volkshuisvesting. De gemeente Heusden heeft -als groene gemeente- binnen de Waalboss-regio een duidelijk andere taalstelling dan de stedelijke gemeenten Waalwijk en Den Bosch. De woningbouw in de Waalbossregio moet vooral worden gepland in de gebieden met een meer stedelijke functie. De gemeente Heusden heeft geen opvangtaak voor Den Bosch! Een brief met dit standpunt is naar alle raadsleden gezonden (zie elders in Natuurlijk).
Wat betreft de A59 en het Land van Ooit is het wachten op nieuwe ontwikkelingen.
Naast deze 'grote' onderwerpen heeft de NMV op advies van de werkgroep enkele bezwaarschriften ingediend. Deze lopen nog.

Titus Drijkoningen

NOTULEN LEDENVERGADERING 27 OKTOBER 2008

Aanwezig: Joost van Balkom, Cock de Moel, Marian van der Linden, Joke Rijk, Freerk Vos, bestuur
Albert Hoevenaars, Rien Melis, Wil Maaywee, Louis van der Sanden, René Biekens, André van Drunen, Herman Peters, Kees van Delft, Ies van der Linden Theo Boonmann, Harry Nijenstein, Klini van Holland, Nely Lopulalan, Noor Peters-van Dijk, Titus Drijkoningen, Fons van Dijk, Piet de Bont, Toon Knippels, Harrie Smits, Hans van Laar, leden

Afwezig met kennisgeving: George Rouhof, bestuur. Cees van der Meijden, Steef Molema, Jan Pijnenborg, Marijke Wilhelm, leden

Notulist: Joke Rijk

1. Opening
Joost van Balkom zit de vergadering voor. Hij heet de aanwezigen welkom in het bijzonder Harry Nijenstein, nieuw lid van onze vereniging.

2. Mededelingen
2.1. Brief van de Provincie Noord-Brabant 24 oktober 2008, betreffende Wijzigingsplan "Buitengebied Drunen, Duinweg" waarin gemeld wordt dat de Provincie zijn goedkeuring aan dit plan heeft onthouden.
2.2. Beleidsplan 2008-2012, de vergadering heeft geen opmerkingen, het plan wordt verder nu niet aan de orde gesteld.
2.3. Met enkele ambtenaren van de gemeente vond een gesprek plaats over de nieuwe wet geurhinder in de veehouderij(geurcirkels) dit mede n.a.v. vergunningen voor uitbreiding van veehouderij Van den Brand aan de Honderdbunderweg in Drunen. De BMF geeft aan in deze zaak niet verder te kunnen, er zijn al diverse uitstootmaatregelen (luchtwassing) door de veehouder getroffen. Verdere jurisprudentie zou betekenen doorgaan naar het Hof in Brussel. Het bestuur kiest daar vooralsnog niet voor en stelt de vergadering voor om de bouwvergunningen af te wachten en deze nauwkeurig in te zien. Het voorstel van een van de leden om pro-forma bezwaar aan te tekenen wordt niet aangenomen.

3. Notulen van de jaarvergadering 14 april 2008
Worden ongewijzigd vastgesteld met dank aan de notulist.

4. Uitreiking van de Waakvlam

De door Noor en Herman Peters bij het 15 jarig jubileum van de vereniging ingestelde uitreiking van de Waakvlam voor een lid die binnen de vereniging een actieve rol speelt vindt nu plaats. Noor draagt de Waak- vlam over aan Theo Boonmann, die als stille kracht altijd aanwezig is op de ledenvergaderingen en al 25 jaar samen met zijn vrouw Mia binnen de werkgroep planteninventarisatie veel werk verzet.
De waakvlam is ook een beetje voor Mia!

5. Verslag van de Werkgroepen

5.1 **Landschapsbeheer:**

De Nationale Dag van het Landschap, welke is ingesteld om kleine landschapselementen in goede staat te houden of te krijgen, is op 1 november er wordt door onze vereniging aan deel genomen. Aan de Kanaaldijk wordt achterstallig onderhoud gedaan tussen 9-12 uur. Tot mei 2009 wordt op de eerste zaterdag van de maand gewerkt van 9-12 uur.
Iedere woensdagochtend wordt door enkele leden extra werk gedaan in het natuurpark. Het terrein van de begrazing in het park wordt uitgebreid omdat machinaal maaien niet mogelijk is. Het park is opgenomen in 11 uitgezette wandelingen!
De sloten van de Eendenkooi werden vorige maand geschoond.
Met het Waterschap werden de contacten over o.a. het beheer van de Kanaaldijk verstevigd.
Contacten met de gemeentelijke buitendienst leidden tot een korte weg waarin het beter mogelijk is om zaken over beheer van o.a. de Heidijk, voormalig zanddepot op schrift te stellen c.q. uit te voeren. Hierin werd ook de bomenkap in het buitengebied besproken (voortaan melding in de pers), er komt een herbeplanting aan de Duinweg.
Vanuit de vergadering wordt gevraagd een voorstel te doen aan de gemeente om populieren te planten voor het leefgebied van de wielewaal.

5.2 **Werkgroep Ruimtelijke Ordening**: Structuurvisie; in juni dienden wij een zienswijze in bij de gemeente, de procedure van behandeling is tot het voorjaar uitgesteld. Het lijkt erop dat de coalitie moeilijk te beïnvloeden is. Titus geeft aan dat het zaak is dat veel van onze leden "acte de presence" geven bij de openbare behandeling van de Structuurvisie.
Leden zullen vooraf hierover een email ontvangen.
Noor, heeft namens onze vereniging in het Toeristisch Platform zorgen over de structuurvisie geuit.
Aanleg recreatieplas en pretpark in de Baardwijkse Polder, op uitnodiging van de BMF vond hierover een oriënterende bijeenkomst plaats.
" Ei van Drunen" : de werkgroep houdt dit in het oog.
Toekomst voormalig "Land van Ooit": Jan van Rijen, directeur BMF wil meedenken over de bestemming, de BMF was in het verleden ook betrokken bij de totstandkoming van het convenant.
A59: in de visie zijn de ingediende varianten nog niet uitgebracht, de bereidheid om de varianten te bekijken lijkt niet groot.

5.2 **Werkgroep Public Relations**:

16 november een 4 uur durende wandeling door de Moerputten met Peter van de Velden.
20 September was er onder leiding van de beheerder een wandeling door eendenkooi "Pax".
Lezing over bosbeheer in de Loonse en Drunense Duinen door Frans Kapteijns, er is voldoende belangstelling voor, planning voorjaar 2009.
Kandidaten voor de "Wijze Uil" aanleveren bij Noor/Marian.

5.4 **Werkgroep Inventarisatie**

Door het slechte weer kon de inventarisatie niet verder opgevoerd worden.
De aan de Kanaaldijk waargenomen orchideeën en zenegroen waren door de begrazing van de schapen na enkele dagen verdwenen.
Het Waterschap laat de floristische waarden van het kanaal inventariseren, brengt hierover een nota uit die als uitgangspunt dient voor het beheer.
Theo verstrekt Joost informatie bestemd voor het Waterschap.
10 Jaar geleden heeft dhr. Moller Pilot uit Tilburg een inventarisatie gedaan o.a. over de warme oevers van het kanaal waar vooral de arme vegetatie te vinden is.
Peter van Ruth, districtscoördinator Floron, inventariseert alle km-hokken in deze regio, het resultaat wordt aan Theo/Piet doorgegeven.
Uitbreiding werkgroep, kandidaten kunnen zich melden bij Theo/Piet, tevens is het mogelijk om aan te sluiten op de geplande inventarisatietijden, deze staan vermeld in Natuurlijk.

5.5. **Vertegenwoordiging Groene en Blauwe Diensten**
Groene en Blauwe diensten is opgestart vanuit Het Waterschap Aa en Dommel, met de gemeenten Haren, Heusden, Helvoirt, Oisterwijk, Vught en Tilburg.
Waarin vertegenwoordigers vanuit natuur en milieuverenigingen en agrariërs zitting hebben met als doel het buitengebied te verfraaien met kleine landschapselementen.
Namens onze vereniging neemt Fons van Dijk hieraan deel.

6. Rondvraag
André van Drunen; kan de boom die op het parkeerterrein van Alcoa staat en met de nieuwe aanleg dreigt te verdwijnen behouden worden?
Joost neemt contact op met Alcoa. (bericht na de vergadering), de boom mag blijven staan!
Noor Peters; oproep van BMF om verrommeling van het landschap door te geven op: www.verkniptlandschap.nl
Fons van Dijk; Heusden een groene gemeente? Vraagt zich af of de gemeente een Groenplan heeft, er is al 1/3 van het groen in de bebouwde kom verdwenen. Antwoord: in het laatste periodiek overleg met wethouder Van der Poel werd gesproken over hoofdgroen- en secundaire beplanting, dit voorstel gaat naar het college.
In de volgende ledenvergadering Groenplan op de agenda plaatsen.
Harrie Smits; 20 jaar geleden werd begonnen met het plaatsen van kerkuilenkasten, het gaat goed met de kerkuil, hij is weer op vooroorlogspeil.

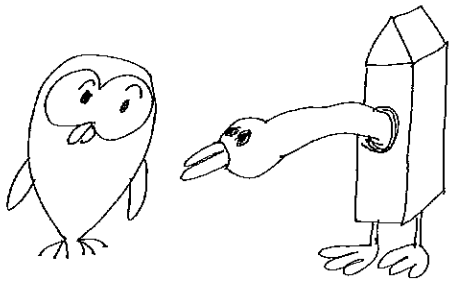

Bosuilenkasten zijn gewild door nijlganzen! Harrie kan bij zijn werk nog wel hulp gebruiken. Fons van Dijk meldt zich nu aan.

7. Sluiting
Met dank voor de deelname en inbreng sluit Joost de vergadering.

NOTA VOLKSHUISVESTING

Aan : de raadsleden van de gemeente Heusden
Betreft : Nota Volkshuisvesting 2030

Drunen, 17 november 2008

Geacht raadslid,

Binnenkort gaat u een besluit nemen over de Nota Volkshuisvesting 2030.
Het college heeft u daartoe een voorstel gedaan dat uitgaat van een provinciale bouwopgave van 3.580 woningen tot 2030.

In het voorjaar 2009 gaat uw Raad ook een besluit nemen over de nieuwe structuurvisie van de gemeente, waarin voor tal van ambities ruimte is opgenomen.

De Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden heeft in haar inspraakreactie van 20 juli 2008 onder meer aangegeven dat de gemeente bij haar visie-ontwikkeling uit moet gaan van haar sterke / bijzondere kwaliteiten als karakteristieke, groene, dorpse gemeente tussen de stedelijke agglomeraties van Waalwijk en 's Hertogenbosch.
Zij vindt daarbij de ambities van 3.580 nieuwe woningen tot 2030 onverantwoord hoog.

Ook de provincie merkt in haar reactie d.d. 9 september 2008 op dat de structuurvisie voorziet in een aantal grootschalige ruimteclaims, maar niet of nauwelijks ingaat op de ambities die de gemeente heeft met betrekking tot het unieke karakter van de groene gemeente.
"De linten met afwisselende historische bebouwing, gelegen in een open omgeving, zijn sterk bepalend voor de regionale gebiedsidentiteit. Wij vinden het belangrijk dat de historische
linten in directe relatie tot hun omgeving als zodanig herkenbaar blijven in het landschap", aldus de provincie.
Zij merkt op dat door bedoelde ruimteclaims direct aan de historisch waardevolle dorpslinten in de gemeente en aan de historische dijk de cultuurhistorische context daarvan verloren gaat , alsook het dorpse karakter en het open landschap.

Het college is niet blij met deze reactie. De zorgvuldige provinciale reactie komt echter niet zomaar uit de lucht vallen. Zij is gebaseerd op het Uitwerkingsplan Stedelijke regio Waalboss en vloeit ook voort uit de Interimstructuurvisie Brabant in Ontwikkeling (op 27 juni 2008 vastgesteld door Provinciale Staten).

Ook het Duurzaam Ruimtelijk Structuurbeeld Interimstructuurvisie provincie wil minder bebouwing op het Eiland van Heusden en meer aandacht voor natuur- en cultuurhistorische waarden.

De provincie schrijft dat op basis van de provinciale bevolkings- en woningbehoeftenprognose 2005 Heusden nog ongeveer 3000 woningen moet realiseren. De provincie stelt voor om bij de vaststelling van de woningbehoefte (voor de structuurvisie) te wachten op de nieuwe prognose van 2008. (Is deze geactualiseerde prognose al bekend?)
In de Corridorstudie A59 (2008) wordt gesproken over een behoefte van 2.550 woningen.
Ter onderbouwing van de veel hogere woningbehoefte van 3580 woningen, die het college wil invullen, worden o.a. de volgende argumenten aangevoerd : de wens om voor 's Hertogenbosch te bouwen alsook de financiële voordelen voor de gemeente, die een groter woningbezit met zich meebrengt ("de toenemende vergrijzing moet worden betaald").

Wij vragen ons af of dat financiële voordeel opweegt tegen:
- de hogere lasten die verstedelijking met zich meebrengen,
- het afnemen van het welzijn voor de direct betrokken bewoners, nu hun karakteristieke woonomgeving verder verschraalt,
- de bovengeschetste enorme en onherstelbare vermindering van onze kwaliteit als dorpse/groene gemeente (alleen van belang voor ál onze bewoners, maar ook voor de toeristische ontwikkeling die wij zo graag willen).

Voorts heeft de gemeente Heusden -als groene gemeente- binnen de Waalboss-regio een duidelijk andere taakstelling dan de stedelijke gemeenten Waalwijk en 's Hertogenbosch.
De taakstelling die de gemeente Heusden heeft, betekent dat woningbouw in strijd met die taakstelling hier niet thuis hoort.
Binnen de Waalboss-regio moet de woningbouw vooral worden gepland in die gebieden binnen Waalboss met een meer stedelijke functie.
Wij menen - onder meer op grond van het hiervoor gestelde - dat de zeer hoge woningbouw-ambitie heel sterk naar beneden moet worden bijgesteld.
Bovendien vinden wij het van belang dat de discussie over de structuurvisie niet onnodig wordt geblokkeerd/versmald door nu al besluiten te nemen ten gunste van een zeer hoge woningambitie.
Wij vragen u eraan mee te werken dat de bouwopgave drastisch naar beneden wordt bijgesteld.
Met vriendelijke groet,
Mw.J.E.M.Rijk, secretaris

INSPRAAKREACTIE IN DE ADVIESCOMMISSIE RUIMTELIJKE ZAKEN
D.D. 25 NOVEMBER 2008

Geachte Raadsleden,

De Natuur- en Milieuvereniging van de gemeente Heusden is er nog altijd vast van overtuigd, dat een groene gemeente – als buffer tussen Waalwijk en 's Hertogenbosch - uiteindelijk meer perspectieven biedt voor de bewoners dan een semi-verstedelijkte gemeente.

De leden van onze vereniging maken zich zorgen over het zeer ambitieuze woningbouwprogramma van onze gemeente, zoals dit wordt weergegeven in de nu voorliggende Nota Volkshuisvesting die mede de basis is voor het Visiedocument Structuurvisie. Wij vinden de ambities van het College vanuit dit 'groene' perspectief bekeken dan ook onverantwoord hoog. Wij vinden ook dat het College veel te veel ruimte claimt ten behoeve van woningbouw en andere stedelijke ontwikkelingen. Hierdoor wordt ernstig afbreuk gedaan aan de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten van onze gemeente, waardoor het unieke karakter van onze Gemeente dreigt te verdwijnen. De gemeente verliest hierdoor haar identiteit en daardoor haar aantrekkelijkheid, terwijl gelijktijdig pogingen worden ondernomen de Langstraat toeristisch weer op de kaart te krijgen. Dit zijn merkwaardige tegenstrijdige ontwikkelingen.

Er dreigt o.a. veel te veel gebouwd te worden binnen het z.g. Eiland van Heusden, dat in het Uitwerkingplan Waalboss de kwalificatie ' Stad/Land' kreeg toebedeeld. Dit gebied ligt dan wel in de stedelijke zone, maar dat wil niet zeggen dat hier alles moet verstedelijken. In de discussies, waaraan wij destijds ook hebben deelgenomen, hebben wij toen al onze vrees uitgesproken dat het gevaar bestond, dat rood hier waarschijnlijk de allesoverheersende kleur zou worden ten koste van het groen. De Brabantse Milieufederatie (BMF) heeft toen al een bezwaar ingediend en aandacht gevraagd voor de cultuurhistorisch waardevolle dorpslinten en het bijbehorend slagenlandschap in dit gebied. In de reactie van het Provinciebestuur in haar Nota van Wijzigingen en Zienswijzen op Waalboss van 21 december 2004: staat te lezen, dat de open ruimte tussen de kernen en linten gehandhaafd moet worden; dat de karakteristieke opbouw van het gebied natuur- en cultuurhistorisch erg waardevol is en dat daarom dit karakteristieke landschap allereerst sturend moet zijn voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. "Dit zal onderdeel uit moeten maken van verdere uitwerking op structuur- of bestemmingsplanniveau", volgens de Provincie.
Verder blijkt uit allerlei prognoses dat de bevolking van Heusden de komende jaren nauwelijks nog toeneemt.

Wij begrijpen, dat de Nota die hier vanavond besproken wordt o.a. gebaseerd is op gegevens uit 2002, 2004 en 2005. In de reactie van de Provincie op het Visiedocument wordt verwezen naar de geactualiseerde bevolking- en woningbehoeftenprognose van 2008. Onze vraag is dus: is deze al meegenomen in deze Nota? Dit lijkt ons belangrijk gezien de huidige ontwikkelingen.

Wij hopen, dat er vanavond slechts voorwaardelijke besluiten worden genomen die straks een open discussie over de ruimteverdeling in de nieuwe Structuurvisie en de nieuwe Bestemmingsplannen niet in de weg zullen staan.

Misschien is het voor een groene gemeente een gelukkige omstandigheid dat er in onze gemeente momenteel een groot aantal huizen te koop wordt aangeboden en dus ruimschoots aan de woningbehoefte kan worden voldaan. Daar komt nog bij, dat de EIB (Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid) waarschuwt, dat de bouw van nieuwbouwwoningen de komende jaren met bijna 20% zal inzakken. Ook dit schept ruimte voor een evenwichtiger en duurzamer woningbouw-programma in de toekomst.

Tot besluit: het zal u wel duidelijk zijn, dat wij u zouden adviseren, gezien het Groene Karakter van onze gemeente te kiezen voor het 'Behoudend scenario": terughoudend beleid ten aanzien van woningbouw en vestigers, waardoor een veel ambitieuzer beleid op het gebied van behoud en versterking van landschap, natuur, milieu en cultuurhistorie mogelijk is, zodat bewoners en bezoekers – ook binnen het Eiland van Heusden - de ruimte en de natuur nog kunnen beleven. Dat vraagt dan weer om fiets- en wandelpaden. En uiteindelijk blijft ook dan toch de kassa rinkelen. Ook als het wat minder gaat op de beurs in Wallstreet.

Vanmorgen heb ik snel nog even de doelstellingen van de Duurzaamheidsagenda van de gemeente Heusden, voor wat betreft het milieu, doorgekeken. Dat ziet er veelbelovend uit. Een tien met een griffel. Dit programma streeft naar duurzaam-heid, biodiversiteit, een bijdrage aan klimaatverbetering en een betere kwaliteit van bodem, water en lucht. Uitstekend allemaal, maar als je het beleid van de gemeente integraal bekijkt en dat zou moeten binnen het kader van dit drie kapitalenmodel: ecologie, economie en welzijn, dan zou ook dit woningbouwprogramma aangepast moeten worden aan de ecologische draagkracht van het milieu, in dit geval de ruimte, het landschap en de natuur.

Dat is, wat de ambities van dit woningbouwprogramma betreft nog niet het geval. Helaas moet hiervoor dus een onvoldoende worden uitgereikt.

Cees van der Meijden, namens Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden

ADVERTEERDERS

Bedrijfshulpverlening

Basis BHV • Herhaling BHV • EHBO • Reanimatie
Kinderreanimatie • AED • Kleine blusmiddelen

Beemsterkaas Salades
Fijne Vleeswaren Noten & Bonbons
Brood & Banket Zuidvruchten
Paté's Reform & Dieet

Van Herpt Specialiteiten/Reform
Grotestraat 13, 5151 BN Drunen
tel 0416-372407